

Tabelat e Burim-Përdorimeve, 2019

Tiranë, Shtator 28, 2022: INSTAT publikon tabelat e konsoliduara të Burim-Përdorimeve (TBP), për vitin 2019, të cilat ofrojnë një pamje të detajuar të ekonomisë. Ato janë një instrument i rëndësishëm në analizën dhe krijimin e modeleve statistikore. Këto tabela përshkruajnë; burimet dhe përdorimet e produkteve si dhe lidhjet ndërdegësore në ekonomi.

Burimet dhe Përdorimet gjithsej me çmime korrente në vitin 2019, u vlerësuan 3.615.830 milion lekë, duke shënuar një rritje në terma nominalë prej 1,7 %, krahasuar me vitin 2018.

Prodhimi përfaqëson 73,1 % të burimeve gjithsej me çmime korrente, ku të mirat materiale zënë 48,5 %, ndërsa shërbimet 51,5 %. Importi përfaqëson 21,0 % të burimeve gjithsej, ku të mirat materiale të importuara përbëjnë 64,9 % ndërsa shërbimet 35,1 %.

Konsumi ndërmjetës përfaqëson 32,2 % të përdorimeve gjithsej me çmime korrente, ku të mirat materiale zënë 73,1 % ndërsa shërbimet 26,9 %. Kërkesa finale përfaqëson 67,8 % të përdorimeve gjithsej, ku kërkesa për të mira materiale zë 59,4 % dhe për shërbime 40,6 %.

Tab. 1 Tabela e Burimeve dhe Përdorimeve me çmime korrente për vitin 2019, në milion lekë

Aktivite (NVE)	Të mira materiale	Shërbime	Prodhimi gjithsej sipas produkteve	Importet (CIF)	MTT*	Burime gjithsej	Të mira materiale	Shërbime	Konsumi ndërmjetës sipas produkteve	Kërkesa Finale	Përdorime gjithsej
Produkte (NP)	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11=9+10
Të mira materiale [1-43]	1.259.984	21.760	1.281.743	493.627	531.644	2.307.014	584.561	266.146	850.707	1.456.308	2.307.014
Shërbime [45-98]	60.153	1.300.097	1.360.250	267.305	(318.740)	1.308.816	75.582	236.706	312.288	996.528	1.308.816
Gjithsej	1.320.137	1.321.857	2.641.994	760.932	212.904	3.615.830	660.143	502.852	1.162.995	2.452.836	3.615.830
Vlera e shtuar							659.994	819.005	1.478.999		

* Marzhet e tregtisë, transportit dhe taksat neto mbi produktet

Tabela e Burimeve

Kjo tabelë ofron një vlerësim për burimet e të mirave materiale dhe shërbimeve të prodhuara në vend dhe atyre të importuara. Sipas rreshtave paraqiten burimet e produkteve, ndërsa sipas kolonave aktivitetet ekonomike që i prodhojnë këto produkte. Klasifikimi i çdo njësie ekonomike bazohet në produktin që zë pjesën më të madhe të prodhimit të saj.

Për publikim 28/09/2022

Tab. 2 Tabela e Burimeve me çmime bazë dhe transformimi me çmime korrente, në milion lekë

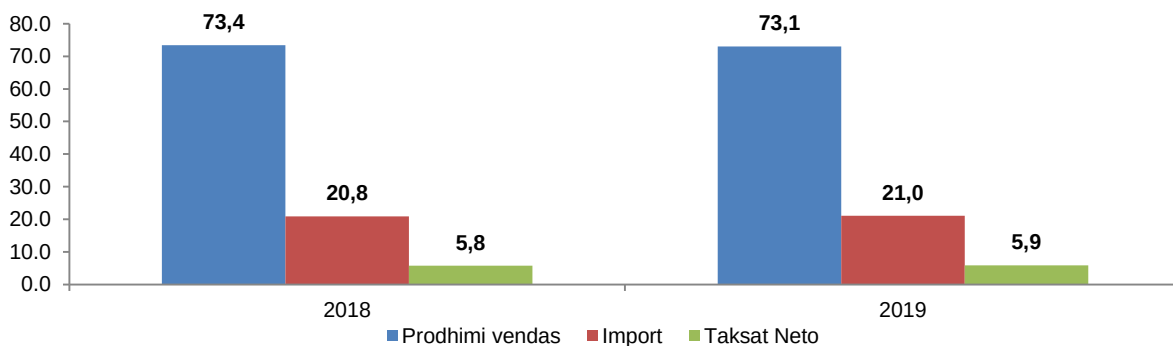
Aktivite (NVE) *	A	B-E	F	G-I	J	K	L	M-N	O-Q	R-U	Prodhimi sipas produkteve	Importet (CIF)	MTTT**	Burimet gjithsej
Produkte (NP) *	Prodhimi sipas aktiviteteve (NVE), me çmime bazë													
A	314.158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	314.158	25.470	81.339	420.967
B-E	117.534	421.893	53.585	2.034	19	-	-	464	328	909	596.766	467.919	439.788	1.504.473
F	-	15.463	337.350	4.899	1.221	-	3.841	7.548	13	483	370.819	238	10.517	381.574
G-I	284	20.600	22.242	463.869	774	-	613	3.021	1.284	3.728	516.416	128.322	(329.086)	315.652
J	-	701	200	205	106.900	-	2	2.804	68	27	110.908	25.157	4.813	140.877
K	-	-	-	-	-	60.774	-	11	-	-	60.785	8.374	328	69.487
L	-	131	1.986	162	9.207	-	108.680	1.008	-	69	121.245	-	342	121.586
M-N	-	3.463	7.653	2.805	3.759	1.400	85	182.232	1.854	223	203.474	39.187	4.217	246.879
O-Q	-	6	1.596	97	7	-	10	4.360	263.274	7.983	277.333	20.659	287	298.278
R-U	-	176	1.114	79	6	-	-	2.369	185	66.160	70.090	45.606	360	116.056
Prodhimi sipas aktiviteteve	431.977	462.435	425.726	474.150	121.894	62.174	113.232	203.818	267.006	79.582	2.641.994	760.932	212.904	3.615.830

* Grupimi i aktiviteteve dhe produkteve bazuar në Nomenklaturën e Veprimtarive Ekonomike (NVE Rev.2) dhe Nomenklaturën e Produkteve (NP 2008)

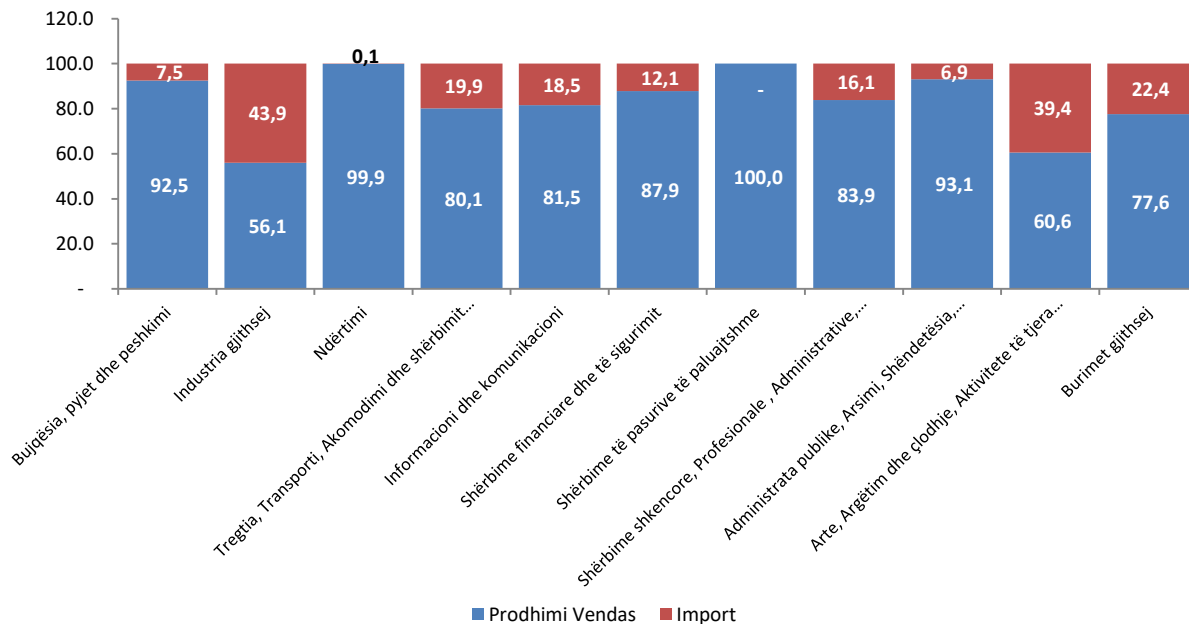
** Marzhet e tregtisë, transportit dhe taksat neto mbi produktet

Komponentët e tabelës së burimeve për vitin 2019, krahasuar me vitin 2018, shfaqen si më poshtë:

- Prodhimi vendas, i cili përbën peshën kryesore të tabelës së burimeve ka shënuar rritje me 1,3%;
- Importet e të mirave materiale dhe shërbimeve kanë shënuar rritje me 2,8 %;
- Taksat neto mbi produktet kanë shënuar rritje me 3,8 %.

Fig. 1 Struktura e Burimeve, në %

Përsa i përket strukturës së tabelës së burimeve sipas origjinës (Fig.2) me çmime bazë, prodhimi vendas zë 73,1 % të burimeve, ndërsa importet zënë 21,0 %. Depërtimi më i madh i të mirave materiale dhe shërbimeve të importuara vërehet tek produktet Industriale me 43,9 %.

Fig. 2 Struktura e Burimeve me çmime bazë, sipas origjinës së produkteve, në %

Në vitin 2019, peshën më të madhe në strukturën e prodhimit me çmime bazë e zënë produktet e Industrisë me 22,6 %; Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor, me 19,5 % dhe Ndërtimi me 14,0 %. Në strukturën e produkteve të importuara, peshën më të madhe e zënë produktet e Industrisë me 61,5 %, ndjekur nga Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor me 16,9 %.

Tab.3 Struktura e Burimeve sipas origjinës së produkteve, 2019

Produktet (NP)		Prodhimi		Importe	
		mln	%	mln	%
A	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi [1-3]	314.158	11,9	25.470	3,3
B-E	Industria gjithsej [5-39]	596.766	22,6	467.919	61,5
F	Ndërtimi [41-43]	370.819	14,0	238	0,0
G-I	Tregtia, Transporti, Akomodimi dhe shërbimit ushqimor [45-56]	516.416	19,5	128.322	16,9
J	Informacioni dhe komunikacioni [58-63]	110.908	4,2	25.157	3,3
K	Shërbime financiare dhe të sigurimit [64-66]	60.785	2,3	8.374	1,1
L	Shërbime të pasurive të paluajtshme [68]	121.245	4,6	-	-
M-N	Shërbime shkencore, Profesionale , Administrative, Mbështetëse [69-82]	203.474	7,7	39.187	5,1
O-Q	Administrata publike, Arsimi, Shëndetësia, Aktivitete të punës sociale [84-88]	277.333	10,5	20.659	2,7
R-U	Arte, Argëtim dhe çlodhje, Aktivitete të tjera shërbimi [90-98]	70.090	2,7	45.606	6,0
Burimet gjithsej me çmime bazë		2.641.994	100	760.932	100

Tabela e Përdorimeve

Në tabelën e përdorimeve paraqiten drejtimet kryesore të përdorimit të burimeve në ekonominë e vendit. Ato paraqiten në formën e përdorimit si: *Konsum Ndërmjetës, Konsum Final i Familjeve, Konsum Final i Administratës Publike, Formim Bruto i Kapitalit dhe Eksporte*. Kjo tabelë paraqet në kolona strukturën e inputeve për çdo degë të aktivitetit ekonomik dhe në rreshta përdorimin e të mirave materiale dhe shërbimeve të disponueshme.

Komponentët e tabelës së Përdorimeve për vitin 2019, krahasuar me vitin 2018 shfaqen si më poshtë:

- Konsumi final, i cili përbën peshën kryesore të shpenzimeve në ekonomi ka shënuar rritje me +4,6 %;
- Konsumi Ndërmjetës ka shënuar rënie me -1,2 %;
- Komponenti i Formimit bruto të kapitalit fiks ka shënuar rënie me -1,1 %;
- Eksportet e të mirave materiale dhe shërbimeve kanë shënuar rritje me +2,5 %.

Tab.4 Tabela e Përdorimeve me çmime korrente, në milion lekë

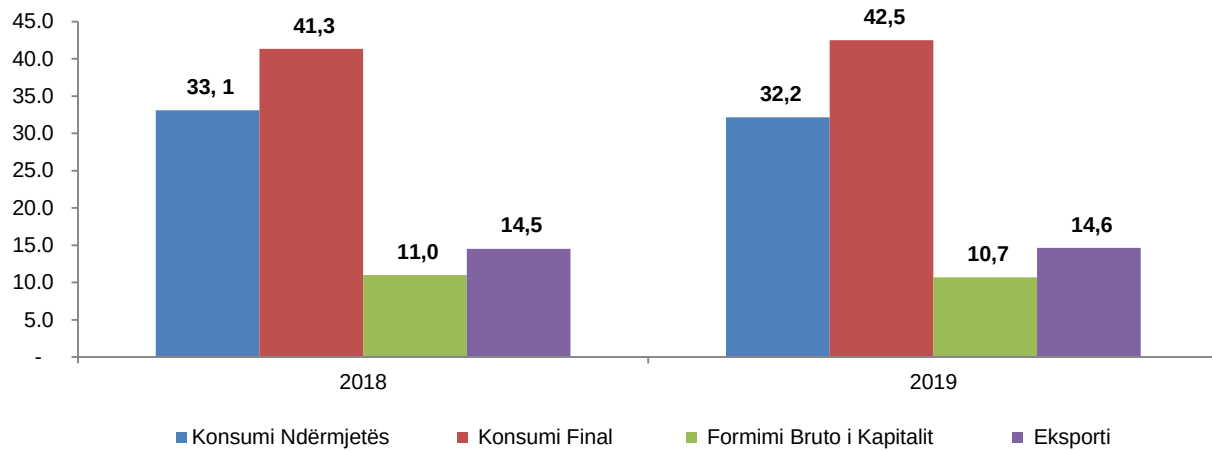
Aktivite (NVE) Produkte (NP)	A	B-E	F	G-I	J	K	L	M-N	O-Q	R-U	KN* sipas produkteve	SHKF** P3 S13-14	FBKF** * P51-52	Eksport e(FOB) P6	Përdorime me çmime korrente
	Konsumi ndërmjetës i industrive (NVE)														
A	82.774	11.739	901	9.630	57	11	104	462	321	190	106.188	297.702	382	16.695	420.967
B-E	34.288	211.600	183.047	92.885	37.680	2.903	2.163	44.384	37.678	10.161	656.790	594.964	94.545	158.174	1.504.473
F	338	3.923	55.951	5.791	2.354	2	7.235	5.009	6.343	781	87.728	4.110	289.025	711	381.574
G-I	1.849	9.538	3.812	28.531	4.315	1.278	131	9.517	6.316	5.407	70.694	114.706	-	130.251	315.652
J	8	2.860	959	3.397	15.378	4.383	322	4.742	5.351	5.398	42.799	53.265	3.042	41.770	140.877
K	276	6.412	4.462	12.910	850	4.512	7.821	1.181	2.351	4.307	45.081	14.696	-	9.710	69.487
L	75	4.076	1.666	4.508	1.484	2.019	105	3.909	581	2.482	20.904	100.682	-	-	121.586
M-N	1.238	7.721	29.657	28.538	9.042	9.669	609	19.187	2.424	9.346	117.431	16.669	42	112.737	246.879
O-Q	-	250	284	533	153	618	3	989	2.721	1.581	7.131	274.743	-	16.404	298.278
R-U	0	404	32	2.180	89	47	3	7	5.245	240	8.247	64.624	-	43.185	116.056
KN sipas aktiviteteve	120.847	258.524	280.772	188.902	71.401	25.444	18.496	89.386	69.331	39.893	1.162.995	1.536.161	387.037	529.638	3.615.830
Vlera e Shtuar	311.130	203.911	144.953	285.249	50.493	36.730	94.736	114.433	197.674	39.689	1.478.999				

* Konsumi ndërmjetës

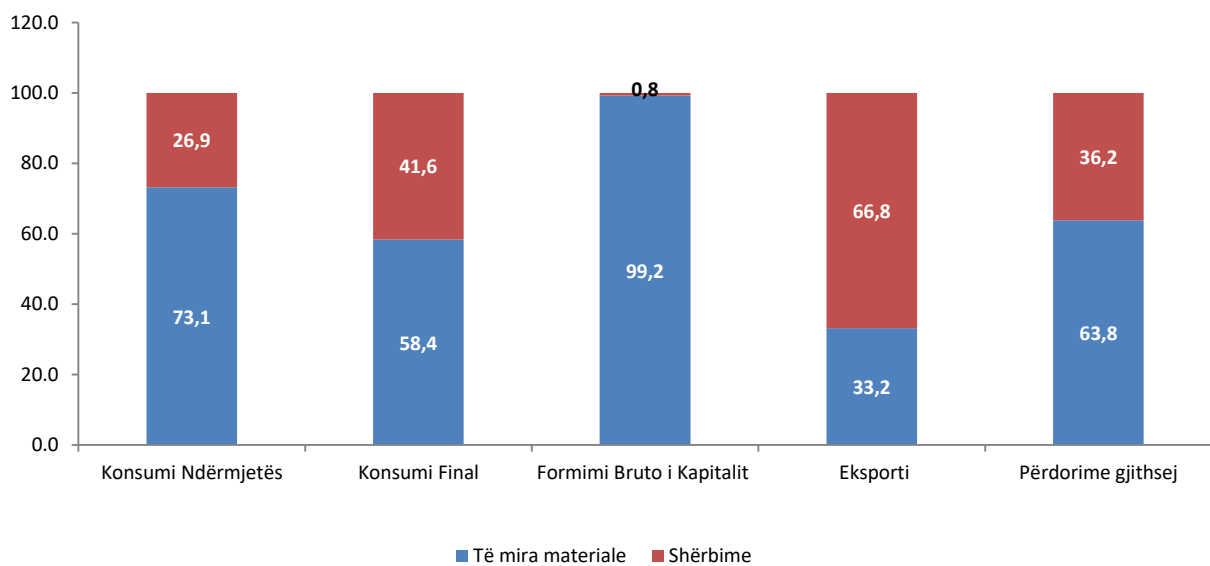
**Konsumi Final i Familjeve dhe Administratës Publike

*** Formimi Bruto i Kapitalit Fiks dhe Ndryshimi i Gjendjeve

Gjatë vitit 2019, struktura e tabelës së përdorimit të të mirave materiale dhe shërbimeve të disponueshme nga përdoruesit brenda dhe jashtë territorit të vendit (Fig.3), paraqitet e tillë: 32,2 % është përdorur për konsum ndërmjetës në proceset e prodhimit; 42,5 % është përdorur për konsum final nga familjet dhe administrata publike; 10,7 % është përdorur për formim bruto të kapitalit dhe 14,6 % është eksportuar.

Fig. 3 Struktura e Tabelës së Përdorimeve, në %

Në tabelën e përdorimeve (Fig.4), të mirat materiale përfaqësojnë 63,8 % të përdorimeve gjithsej, ndërsa shërbimet 36,2 %. Përdorimi i të mirave materiale zë peshën kryesore në formimin bruto të kapitalit me 99,2 % dhe në konsumin ndërmjetës me 73,1 %.

Fig. 4 Struktura e Përdorimeve sipas komponentëve, në %

Në vitin 2019, peshën më të madhe në strukturën e përdorimeve të brendëshme me çmime tregu (ku përfshihet konsumi ndërmjetës, konsum final i familjeve dhe administratës publike, formim bruto të kapitalit fiks dhe ndryshim gjendje), e zënë produktet e *Industriës* me 43,6 %, pasuar nga *Bujqësia, pyjet dhe peshkimi* me 13,1 % dhe *Ndërtimi* me 12,3 %.

Në strukturën e produkteve të eksportuara, peshën më të madhe e zënë produktet e *Industriës* me 29,9 %, ndjekur nga *Tregtia, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor* me 24,6 %.

Tab. 6 Struktura e Përdorimeve sipas destinacionit

Produktet (NP)		Përdorim i brendshëm		Eksport	
		mln	%	mln	%
A	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi [1-3]	404.272	13,1	16.695	3,2
B-E	Industria gjithsej [5-39]	1.346.299	43,6	158.174	29,9
F	Ndërtimi [41-43]	380.863	12,3	711	0,1
G-I	Tregtia, Transporti, Akomodimi dhe shërbimit ushqimor [45-56]	185.401	6,0	130.251	24,6
J	Informacioni dhe komunikacioni [58-63]	99.107	3,2	41.770	7,9
K	Shërbime financiare dhe të sigurimit [64-66]	59.777	1,9	9.710	1,8
L	Shërbime të pasurive të paluajtshme [68]	121.586	3,9	-	-
M-N	Shërbime shkencore, Profesionale , Administrative, Mbështetëse [69-82]	134.142	4,3	112.737	21,3
O-Q	Administrata publike, Arsimi, Shëndetësia, Aktivitete të punës sociale [84-88]	281.874	9,1	16.404	3,1
R-U	Arte, Argëtim dhe çlodhje, Aktivitete të tjera shërbimi [90-98]	72.871	2,4	43.185	8,2
Përdorimet gjithsej me çmime bazë		3.086.192	100.0	529.638	100.0

Metodologjia

Metodologji dhe klasifikime

Llogaritjet e TBP-ve mbështeten metodologjikisht në konceptet bazë të Sistemit Evropian të Llogarive (ESA 2010) dhe të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA 2008) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB). Ndërtimi i TBP-ve kërkon një numër i madh të dhënash në një nivel shumë të detajuar. Për më tepër lidhur me metodologjinë e përpilimit të TBP, referojuni linkut më poshtë:

<http://www.instat.gov.al/al/publications/librat/2015/tabela-e-burim-p%C3%ABrdorimeve,-2009-2011.aspx>

http://www.instat.gov.al/media/333404/part_d-sut_compilation_albania.pdf

Klasifikimet e përdorura në Llogaritë Kombëtare janë: Nomenklatura e veprimtarive ekonomike (NVE Rev,2); Nomenklatura e produkteve (NP 2008); Klasifikimi i konsumit individual sipas përdorimit (COICOP); Klasifikimi i shpenzimeve të qeverisë sipas funksionit (COFOG).

Burimet e të dhënave

Për vlerësimet e TBP-ve përdoret informacioni i siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Të dhënat e përdorura mund të jenë prodhim statistikor i vetë INSTAT ose i institucioneve të ndryshme kombëtare si Ministritë, Drejtoritë e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave, Qendra Kombëtare e Regjistrimit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore etj. Duke krahasuar këto burime me njëra-tjetrën, arrihet të prodhohet një pamje e vetme e ekonomisë, e cila është gjithëpërfshirëse, koherente dhe tërësisht e integruar.

Burimet statistikore përfshijnë të dhënat e siguruar nga regjistrime dhe anketa të ndryshme mbi njësitë ekonomike ose familjet, ndër të cilat mund të përmendim: Regjistri i Ndërmarrjeve; Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve; Anketa e Tregtisë me Pakicë; Anketa e Buxhetit të Familjeve; Anketa të Statistikave të Çmimeve, Statistika të bujqësisë dhe mjedisit, etj.

Burimet administrative përfshijnë të dhëna administrative të mbledhura nga institucione të tjera për qëllime të ndryshme, ndër të cilat mund të përmendim: Pasqyrat financiare vjetore; Tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH); Bilanci i Pagesave; Statistika fiskale të administratës publike; Statistika të tregtisë së jashtme; Libri i shitjeve dhe i blerjeve etj.

Procesi i Balancimit

Procesi i balancimit është një proces shumë i rëndësishëm në tabelat e burim – përdorimeve. Pasi është bërë një përpunim i detajuar për secilin komponent duhet që gjithë burimet e një vendi të shkojnë si përdorime nga ana

tjetër, Në shumicën e rasteve, kjo mund të mos arrihet që në hapin e parë të përdorimit të informacionit, për këtë arsye analiza zhvillohet mbi çdo produkt në këtë sistem.

Përpara se të shikohet mospërputhja në nivel produkti, analizohet mospërputhja statistikore që ekziston ndërmjet metodave të ndryshme të vlerësimit të PBB-së. Në sistemin e tabelave të burim-përdorimeve kjo mospërputhje statistikore eliminohet, si rrjedhim kërkohet që të arrihet ky balancim makroekonomik.

Në rastet kur diferenca ndërmjet burimeve dhe përdorimeve është më e vogël se 5,0 %, përdoret një balancim automatik i mbështetur mbi shpërndarjen në formë raporti të diferencës ekzistuese. Kur kjo diferencë është ndërmjet 5% dhe 10%, mund të mbështetemi mbi një analizë dhe balancim manual të diferencave. Në rastet kur kjo diferencë është më e madhe se 10 %, atëherë jemi në një situatë, e cila kërkon trajtim në burimin bazë të informacionit. Në këto raste mund të jetë e nevojshme që komponentë të ndryshëm të burimeve apo përdorimeve të kërkojnë një rivlerësim, i cili do të sillte një cikël rrethor të vlerësimeve. Ky cikël do të vazhdojë derisa të gjitha diferencat të jenë brenda intervaleve të pranueshme duke na mundësuar një konsistencë të plotë të vlerësimeve të PBB-së me metoda të ndryshme.

Përkufizime

Tabelat e Burimeve dhe Përdorimeve me çmime korrente: Sistemi i TBP-ve me çmime korrente në Shqipëri është i ndërtuar në nivel produktesh dhe aktiviteteve që korrespondojnë me NVE Rev, 2 dy shifrore. Analizat janë zhvilluar në nivel produkti sipas klasifikimit NP 2008 2, 4 dhe 6 shifrore, duke mundësuar në këtë mënyrë një pamje të qartë të qarkullimit të produktit në ekonomi. Për ndërtimin e TBP-ve në Shqipëri janë kryer një sërë analizash dhe studimesh për të mundësuar një përdorim sa më eficient të burimeve administrative dhe statistikore. Fokus i veçantë i është vënë kryesisht nivelit të detajimit të të dhënave për të kaluar në një detajim sa më të madh të mundshëm.

Prodhimi: Aktivitet i ushtruar nën kontrollin dhe përgjegjësinë e një njësie institucionale që kombinon burimet në fuqi punëtore, kapital dhe produkte të shërbimeve për të prodhuar produkte ose kryer shërbime. Proceset e pastra natyrore pa ndërhyrjen ose kontrollin e njeriut nuk bëjnë pjesë në prodhim.

Konsumi ndërmjetës: Vlera e produkteve ose shërbimeve të transformuara ose plotësisht të konsumuara gjatë procesit të prodhimit. Përdorimi i aktiveve fikse të vëna në punë nuk merret parasysh; ai evidentohet në konsumin e kapitalit fiks.

Taksat mbi produktet dhe importin: Taksat mbi produkte janë taksat e pagueshme për njësi të disa mallrave dhe shërbimeve si Taksa mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), akciza, taksa doganore mbi importet.

Subvencione në produkte: Subvencionet në produkte janë pagesat e pakthyeshme që njësitë e administratës publike bëjnë tek ndërmarrjet si një shumë e caktuar parash për njësi të një malli ose shërbimi. Subvencionet në importe konsistojnë në subvencionimin e mallrave ose shërbimeve që bëhen të pagueshme kur malli kapërcen kufirin e territorit ekonomik ose kur shërbimet i janë kaluar njësive institucionale rezidente.

Konsumi Final: Konsumi Final është një nga komponentët kryesorë të PBB, Ky konsiston në mallrat dhe shërbimet e përdorura nga familjet individuale ose komunitetet dhe llogaritet si shumë e konsumit final të familjeve, konsumit final të administratës publike dhe konsumit final të Institucioneve Jo Fitimprurëse që i Shërbejnë Familjeve (IJFSHs).

Konsumi final i familjeve: Llogarit të gjitha mallrat dhe shërbimet që përdoren direkt për të plotësuar kërkesat individuale të familjeve rezidente.

Konsumi final i administratës publike dhe Institucioneve jo fitim prurëse: Përmban vlerën e shërbimeve jotregtare të kryera nga administrata publike dhe nga institucionet jofitimprurëse në përfitim të komuniteteve ose grupe familjesh. Kjo llogaritet si diferencë midis prodhimit të administratës publike dhe IJFSHs dhe vlerës së prodhimit tregtar.

Eksporti neto: Eksporti neto llogaritet si diferencë midis eksportit të mallrave dhe shërbimeve (fob) dhe importit të mallrave dhe shërbimeve (fob).

Importi i të mirave materiale dhe shërbimeve konsiston në vlerën e transaksioneve në të mira materiale dhe shërbime të rezidentëve me jo-rezidentët.

Formimi Bruto i Kapitalit Fiks: Konsiston në shpenzimet e kryera për kapitale të reja ose për shpenzime të tjera specifike kryer nga prodhuesit në sende ose shërbime me qëllim që të mbajnë, rritin ose zgjerojnë kapacitetin e tyre prodhues ose që të krijojnë kushte të reja përpunimi në të ardhmen.

Ndryshimi i gjendjeve: Përcaktohet si diferencë midis gjendjeve të inventarit dhe në proces të aktiveve qarkulluese në fund dhe në fillim të vitit, Gjendjet përfshijnë: materiale të para dhe materiale të tjera; prodhime, punime shërbime në proces; produkte të gatshme e gjysmë të gatshme, mallra, kafshë, etj.

Marzhi Tregtar përcaktohet si diferencë midis çmimit aktual ose të imputuar të një produkti të blerë për rishitje, dhe çmimit që do të paguhej për zëvendësimin e produktit në momentin e shitjes.

Marzhi i Transportit përfshin koston e transportit të paguar më vete nga blerësi të përfshira në përdorimet me çmime të blerësit, por jo në prodhimin e prodhuesit me çmime bazë apo në marzhin tregtar.

Çmime bazë: Shuma që prodhuesi merr nga blerësi për njësi të produktit apo shërbimit të prodhuar, pa tatimet dhe subvencionet mbi produktin, Çmimi bazë përfshijë shpenzimet e transportit të faturuara më vete.

Çmimet e tregut: janë çmimet pasi shtohen taksat mbi produktet minus subvencionet mbi produktet.

Çmime korrente: Çmimet e periudhës referuese, Ato përfaqësojnë çmimin e paguar për të mirat materiale dhe shërbimet në kohën e prodhimit ose të konsumit.